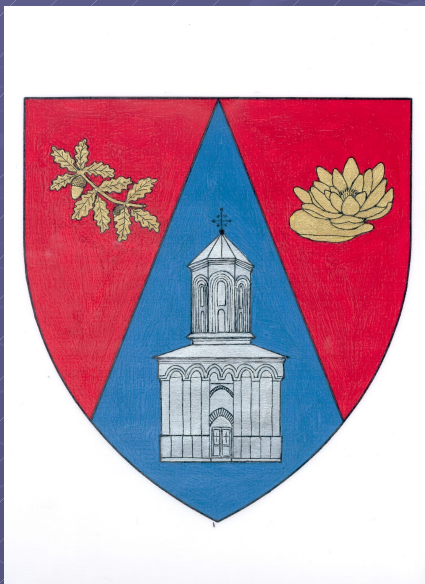

PROIECTUL “CORUPȚIA NE PRIVEȘTE PE TOȚI!”

Dezbateri publice în județul Ilfov
4 Noiembrie 2010 – ora 10.00
Voluntari, județ Ilfov

**Consiliul Județean Ilfov
Agenția Națională a Funcționarilor Publici
și**

Asociația de Asistență și Programe pentru Dezvoltare Durabilă – Agenda 21

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR ASUPRA
CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE**

SECȚIUNEA

BUCUREȘTI ȘI JUDEȚUL ILFOV

STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE: CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE București - Ilfov

Fenomen social grav, corupția erodează principiile unei administrații eficiente și credibilitatea cetățenilor în instituțiile statului.

Pentru prevenirea și combaterea corupției, un prim pas necesar îl reprezintă adoptarea unei legislații specifice, eficiente și clare, capabilă să elimine ilegalitatea și arbitrariul în funcționarea instituțiilor și a autorităților publice și din relația acestora cu cetățenii.

Simpla adoptare a unor prevederi legale menite să limiteze și să descurajeze faptele de corupție din administrația publică nu este însă suficientă.

Realizarea unor cercetări care să abordeze fenomenul corupției din multiple perspective se impune ca o necesitate menită să fundamenteze elaborarea și implementarea unor politici *eficiente* de combatere a corupției.

Este decisiv în acest moment să fie depășite limitările politicilor anterioare, construite în mod naiv pe o perspectivă « de sus în jos », eminent administrativă și penalizantă, centrată exclusiv pe impunerea unor reguli și a unor comportamente adecvate.

Găsirea unor modalități de implicare a tuturor celor vizați de actele și practicile de corupție, a tuturor instituțiilor având un rol în elaborarea, evaluarea și implementarea unor politici și strategii anticorupție devine în acest context o necesitate.

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

- **Structura analizelor la nivel județean urmează structura analizei pe întreg eșantionul: factori/cauze ale corupției, accepțiuni ale corupției în viziunea cetățenilor și mijloace de prevenire și combatere a corupției.**
- **Majoritatea respondenților care interacționează cu primăria sectorului 6 și instituțiile monitorizate din județul Ilfov (51,1%) merg cel puțin o dată la 2- 3 luni la primărie, însă la celelalte instituții și autorități locale mai rar.**
- **Procentul celor care apelează la ONG-uri pentru rezolvarea unei probleme cel puțin o dată la 2-3 luni este de doar 4,2%.**
- **Cetățenii interacționează astfel cu instituțiile doar în măsura în care acestea ajută la rezolvarea unor probleme (vezi tabelul 1).**
- **Cei mai mulți (91,9%) apelează la ajutorul instituțiilor (primărie) pentru rezolvarea problemelor în calitate de persoane fizice.**

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

Tabelul 1.

Frecvența interacțiunii cu instituțiile și autoritățile publice locale

● ***Cât de frecvent mergeți la ... pentru a vă rezolva o problemă?***

Instituția/frecvența	săptămânal	lunar	o dată la 2-3 luni	mai rar de o dată pe an	niciodată
Primărie	4,2	11,5	35,5	44,3	4,6
Instituția Prefectului	0,0	4,6	4,6	33,6	57,3
Servicii Publice deconcentrate	0,0	11,8	22,1	29,8	36,3
ONG-uri	0,0	1,5	2,7	18,7	77,1

STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE: CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE București - Ilfov

Astfel, percepția gradului de corupție din instituții și a coruptibilității funcționarilor publici este dată de frecvența și tipul interacțiunii cu aceștia (tabelele 1 și 2). Cele mai corupte apar instituțiile centrale atât ca instituții, cât și la nivelul funcționarilor care lucrează în aceste instituții.

Tabelul 2. Percepția gradului de corupție al instituțiilor publice locale din București și județul Ilfov

- *În ce măsură apreciați că se poate vorbi despre corupție în următoarele instituții publice?*

Instituția/percepția	în foarte mare măsură	în mare măsură	în mică măsură	în foarte mică măsură
Primăria	27,6	37,8	29,1	5,5
Instituția Prefectului	24,5	40,3	25,3	9,9
Guvernul și instituțiile centrale	51,8	28,7	15,5	4,0

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

Tabelul 3. Percepția gradului de corupție al funcționarilor publici din București și județul Ilfov

● În ce măsură apreciați că funcționarii publici din instituțiile următoare sunt corupți?

Instituția/percepția	în foarte mare măsură	în mare măsură	în mică măsură	în foarte mică măsură
Primăria	28,7	36,2	27,2	7,9
Instituția Prefectului	23,9	40,6	23,9	11,5
Guvernul și instituțiile centrale	54,0	28,6	13,9	3,6

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

- **Lipsa accesului la informație și comunicarea defectuoasă a instituțiilor le face pe cele de la nivel central să fie percepute drept mai corupte, iar apropierea și stabilirea unor legături cu administrația locală duce la subiectivizarea relațiilor și incapacitatea de distanțare față de anumite fapte într-un context obiectiv și clar specificat care pot fi de corupție.**
- **Răspunsurile difuze sunt determinate de contaminarea imaginii instituțiilor publice cu percepții negative ale unor situații, instituții, funcționari și de absența unei gândiri critice, diferențiate și argumentate din partea cetățenilor.**
- **Alți factori care favorizează apariția corupției sunt, în funcție de frecvența apariției lor în răspunsurile cetățenilor, salarizarea necorespunzătoare (70,2%), legislația deficitară (69,1%) și managementul defectuos al instituțiilor (vezi tabelul 3).**

STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE: CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE București - Ilfov

Tabelul 4. Factori care favorizează apariția corupției

● Care dintre următoarele pot favoriza apariția corupției?

Variante de răspuns	% celor care au răspuns afirmativ*
salarizarea necorespunzătoare	70,2**
legislație deficitară	69,1
lipsa unor mecanisme de evaluare, monitorizare și control a activității	42,8
management defectuos al instituțiilor	42,4
existența unui sistem netransparent de luare a deciziilor	36,6
lipsa de transparență în relația instituțiilor cu cetățenii	31,7
sistem deficitar de formare continuă a personalului	29,0
lipsa de competiție	25,6

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

- **Așa cum au observat și monitorii, răspunsurile cetățenilor cu privire la definirea faptelor de corupție sunt nestructurate, difuze. În plus, doar 41,2% au afirmat că știu cazuri de corupție, 84,2% dintre aceștia oferind și exemple.**
- **Cele mai multe (38,6%) se referă la plățile informale oferite cu scopul de a facilita rezolvarea unei probleme.**
- **Spre deosebire de eșantionul național însă, bucureștenii au identificat în mai mare măsură alte cazuri de corupție: dare și luare de mită (1,5%), infracțiuni ce țin de domeniul public (1,5%), cazuri în care au fost implicați actori locali sau reprezentanți ai administrației locale și centrale, politicieni (4,32%) (vezi tabelul 5 care urmează).**

**STUDIUL PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

Tabelul 5. Gradul de cunoaștere a cazurilor de corupție de către bucureșteni și ilfoveni

Cunoașteți cazuri de corupție din experiența personală sau prezentate în presă și în care să fie implicați funcționari publici din localitatea/județul Dvs. ?

Răspuns	Număr	Frecvență procente
Da	108	41,2
Nu	154	58,8
Total	262	100,0

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

- **Gradul de cunoaștere a cazurilor de corupție este determinat atât prin întrebarea deschisă anterioară, de exemplificare a acestora, cât și prin întrebări prestabilite.**
- **Una dintre acestea presupune identificarea actelor de corupție dintr-o serie de fapte neetice.**
- **Astfel, cei mai mulți au identificat darea (91,2%) și luarea de mită (85,5%), primirea de foloase necuvenite (56,9%) și traficul de influență (48,5%), însă au fost și cetățeni care au identificat fapte cu potențial de a favoriza și produce corupție ca fiind acte de corupție. Munca la negru a fost identificată de 24,1% dintre cetățeni și lăsarea bacșișului de 15,3%.**

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

Tabelul 6. Identificarea actelor de corupție dintr-o serie de fapte neetice de către bucureșteni și ilfoveni

Pe care dintre următoarele le-ați cataloga drept acte de corupție?

Răspuns	% celor care au răspuns afirmativ*
luarea de mită	91.2**
darea de mită	85.5
primirea de foloase necuvenite	56.9
traficul de influență	48.5
oferirea unei atenții pentru obținerea unor facilități în relația cu funcționarii publici	41.6
oferirea unei atenții medicului după consultație	41.6
folosirea abuzivă a resurselor	34.0
munca la negru	24.1
lipsa de transparență în relația cu publicul	22.5
lăsarea bacșișului	15.3

**STUDIUL PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

● Observații:

- * în baza de date fiecare practică a fost codificată ca variabilă-răspuns la care variantele de răspuns au fost da sau nu; o întrebare sună astfel: „Pe care dintre următoarele le-ați cataloga drept acte de corupție?” luarea de mită 1 da, 2 nu;
- ** întrebarea este cu răspuns multiplu, astfel încât suma tuturor procentelor pe coloană este diferită de 100.

- Cele mai frecvent întâlnite practici din instituțiile publice bucureștene, sunt, în percepția cetățenilor, ascunderea, distorsionarea sau blocarea accesului la informații (45,2%), conflictul de interese și incompatibilitățile profesionale (41,6%), lipsa de transparență în luarea deciziilor (35,5%) (vezi tabelul 6).**

**STUDIUL PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

Tabelul 7. Practici instituționale care favorizează apariția corupției în instituțiile bucureștene și ilfovene

Care dintre următoarele practici credeți că sunt cel mai frecvent întâlnite în instituțiile publice din localitatea/județul Dvs.?

Variantă de Răspuns/răspuns	Deloc	Foarte puțin frecvent	Puțin frecvent	Frecvent	Foarte frecvent
primirea de bani și cadouri pentru servicii la care aveți dreptul	45,4	20,2	17,2	15,3	1,9
primirea de bani și cadouri pentru a favoriza pe cineva	40,8	22,5	22,5	12,2	1,9
conflicte de interese, incompatibilități	16,8	15,6	26,0	27,1	14,5
ascunderea, distorsionarea sau blocarea accesului la informații	14,6	15,3	24,9	28,4	16,9
atitudini discriminatorii și rele tratamente în relația cu cetățenii	28,2	21,0	20,6	19,8	10,3
lipsa de transparență în ce privește modul de luare a deciziilor	19,1	20,2	25,2	17,6	17,9

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

- Normalitatea prezentei actelor de corupție fiind asociată cu difuziunea responsabilității pentru acțiune (de prevenire sau denunț).
- Astfel, aproximativ 50% dintre cetățeni au afirmat că nu au folosit niciuna dintre variantele menționate în chestionar (cele mai uzuale de altfel) pentru prevenirea și combaterea corupției.
- 34,4% dintre bucureștenii și ilfovenii care au răspuns la chestionar au refuzat să dea bani sau cadouri când acestea au fost solicitate în mod direct sau indirect și doar 22,1% au depus reclamații scrise sau au trimis e-mail-uri instituției aflate în culpă.
- Cei mai puțini s-au implicat în acțiuni de mai mare amploare pentru prevenirea și combaterea corupției: proteste scrise sau ieșiri în stradă (8,8%), informarea mass-media (5,3%) sau sesizarea în scris a poliției și a parchetului (5%) (vezi tabelul 8).
- Frecvența apariției acestor practici este determinată prin răspunsul frecvent și foarte frecvent la întrebarea „Care dintre următoarele practici credeți că sunt cel mai frecvent întâlnite în instituțiile publice din localitatea/județul Dvs.?”

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

Tabelul 8. Instrumente de combatere a corupției folosite de bucureșteni și ilfoveni

Pe care dintre următoarele instrumente de combatere a corupției le-ați folosit până în prezent?

Variante de răspuns	% celor care au răspuns afirmativ
niciuna dintre variante	48,9
refuzul de a da bani sau cadouri când acestea au fost solicitate în mod direct sau indirect, considerate o practică obișnuită	34,4
reclamații scrise sau email-uri adresate instituției în cauză	22,1
proteste scrise sau ieșiri în stradă	8,8
telefonul verde	5,4
informarea mass-media	5,3
participarea la întâlniri publice	5,0
sesizarea în scris a poliției sau a parchetului	5,0

STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE: CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE București - Ilfov

Tabelul 9. Eficiența instituțiilor statului cu privire la combaterea corupției în percepția bucureștenilor și a ilfovenilor

Ce instituții ale statului credeți că sunt mai eficiente în combaterea corupției din instituțiile publice?

Instituția/Varianta	Deloc eficient	Foarte puțin eficient	Puțin eficient	Eficient	Foarte eficient
DNA	11,8	14,1	28,2	28,6	17,2
Poliția	28,7	24,5	20,7	21,8	4,2
Agenția Națională de Integritate	30,2	24,0	26,3	13,4	6,1
Primăria / primarul	56,1	17,2	11,8	9,2	5,7
Instituția Prefectului / prefectul	51,5	20,2	16,0	7,3	5,0

**STUDIUL PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

- **Procentul celor care au răspuns deloc eficient, foarte puțin eficient sau puțin eficient la întrebarea „Ce instituții ale statului credeți că sunt mai eficiente în combaterea corupției din instituțiile publice?”.**
- **O imagine negativă și o credibilitate scăzută o au instituțiile publice locale și în furnizarea informațiilor despre corupție și despre Strategia Națională Anticorupție, doar 12,2% dintre bucureștenii și ilfovenii chestionați menționându-le.**
- **Cea mai mare credibilitate o are însă mass-media, 65,3% dintre cetățeni având încredere în informațiile oferite de aceasta pe temă corupției.**
- **Internetul reprezintă o sursă credibilă de informare pe tema corupției pentru 40,5% dintre cetățeni (tabelul 10).**

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

Tabelul 10. Surse de informație pentru furnizarea informațiilor despre corupție în percepția cetățenilor din București și din județul Ilfov

Pe care dintre următoarele surse le considerați credibile pentru furnizarea informațiilor despre corupție și despre strategia națională anticorupție?

Variante de răspuns	% celor care au răspuns afirmativ
Mass media	65,3
Prieteni, colegi, membri ai familiei	54,2
Internet	40,5
ONG-uri	25,2
Guvern și alte instituții ale administrației centrale	24,4
Instituții ale administrației locale	12,2

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

● Observații:

* în baza de date fiecare practică a fost codificată ca variabilă-răspuns la care variantele de răspuns au fost da sau nu; o întrebare sună astfel: „Pe care dintre următoarele surse le considerați credibile pentru furnizarea informațiilor despre corupție și despre strategia națională anticorupție?” mass-media 1 da, 2 nu;

** întrebarea este cu răspuns multiplu, astfel încât suma tuturor procentelor pe coloană este diferită de 100.

● Responsabilitatea realizării unei infracțiuni de corupție este pusă pe seama individului, conștiința fiind cea care ar trebui să îi dicteze funcționarului public un comportament etic și o atitudine pro-activă în această direcție. Astfel consideră 49,6% dintre cetățeni.

● O influență mare o pot avea asupra comportamentului lor cetățenii, care să evite situațiile care favorizează apariția corupției (38,6% dintre cetățeni menționează că cetățenii pot influența pozitiv comportamentul corupt al funcționarilor publici) (vezi tabelul 11).

● Atitudinea generală a cetățenilor în fața prevenirii infracțiunilor de corupție este mai degrabă apatică, așa cum reiese din observațiile monitorilor, lipsindu-le cunoștințele și o viziune încheagată asupra corupției care să îi determine să ia o decizie/atitudine informată.

**STUDIU PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

Tabelul 11. Factori care influențează comportamentul funcționarului corupt în percepția cetățenilor din București și din județul Ilfov

Cine sau ce poate influența pozitiv comportamentul funcționarului corupt?

Variantă de răspuns	% celor care au răspuns afirmativ
Propria conștiință	49,6
Cetățenii	38,6
Colegii de birou	34,5
Mass-media	31,8
Școala	21,0
Altă variantă	14,9
ONG-urile	14,5
Biserica din care face parte funcționarul	11,1

**STUDIUL PRIVIND PERCEPȚIA CETĂȚENILOR
ASUPRA CORUPȚIEI DIN INSTITUȚIILE PUBLICE:
CAUZE, PRACTICI, PREVENIRE
București - Ilfov**

● Observații:

* în baza de date fiecare factor a fost codificat ca variabilă-răspuns la care variantele de răspuns au fost da sau nu; o întrebare sună astfel: „Cine sau ce poate influența pozitiv comportamentul funcționarului corupt?” propria conștiință 1 da, 2 nu;

** întrebarea este cu răspuns multiplu, astfel încât suma tuturor procentelor pe coloană este diferită de 100.

● Alte probleme relatate de cetățeni care nu au fost înregistrate în chestionar dar care stau la baza neîncrederii cetățenilor în administrația publică și despre care ei consideră că pot contribui în mare măsură la apariția corupției sunt cele de ordin structural.

Mulțumim pentru sprijinul acordat și pentru seriozitate echipei de voluntari care au lucrat în județul Ilfov.

**ECHIPA DE IMPLEMENTARE
A PROIECTULUI**

“CORUPȚIA NE PRIVEȘTE PE TOȚI!”

**VĂ MULȚUMEȘTE
PENTRU ATENȚIA ACORDATĂ**